

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2021-05-19
Besvaras senast
2021-05-26 kl. 12.00

Till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:2902 Punktskatt på miljövänliga bärkassar

Bärkassar som i mer än försumbar omfattning består av plast är sedan 2020 föremål för punktskatt (2020:32). Skatten infördes med syftet att förbrukningen av plastbärkassar ska minska eftersom förbrukningen leder till nedskräpning i naturen vilket i förlängningen resulterar i spridning av mikroplaster.

Det Helsingborgsbaserade företaget Gaia Biomaterials AB har utvecklat den så kallade Gaiakassen som är tillverkat av ett nytt material, Biodolomer, som består av 100 procent förnybara råvaror från växtriket. Materialet är fullt nedbrytbart och det bildas inga mikroplaster vid nedbrytningen. Utvecklingen av Biodolomer har varit en del av EU:s miljöprogram Life som ger bidrag till miljö- och klimatåtgärder inom EU.

En första version av Gaiakassen har testats och godkänts som flergångsbärkasse av Research Institute of Sweden (RISE) och håller enligt certifieringen för minst 50 användningar. Den senaste versionen av Gaiakassen är enligt Gaia Biomaterials ännu starkare och håller således för ännu fler användningar än sin föregångare.

Företaget har således lyckats med konstverket att skapa en kasse som känns och påminner om en plastkasse för flergångsbruk men som de facto inte innehåller några mikroplaster eller andra miljöfarliga ämnen vilket punktskatten är avsedd att förhindra. Om en Gaiakasse skulle hamna i naturen kommer den att brytas ned till jord.

I en dom från Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) den 10 maj 2021 (mål nr 178-21) fastställer rätten Skattenämndens förhandsbesked, att eftersom påsen i all väsentlig mening ser ut som, och känns som, en plastkasse så ska Gaiakassen beläggas med punktskatt, trots att produkten inte är miljöfarlig och inte innehåller några mikroplaster.

Förvaltningsdomstolen hänvisar i sin dom till att så som lagstiftningen nu är utformad finns inte utrymme för att väga in miljöaspekten när det ska bedömas om kassen ska beläggas med punktskatt eller ej.

Gaia Biomaterials AB har sedan 1970-talet arbetat med att ta fram material som är lika bra som plast men som är mer miljövänliga. När företaget nu har lyckats bestraffas produkten med en punktskatt. Företaget menar att beslutet innebär

upp till 30 uteblivna arbetstillfällen och att produktionen kommer att behöva flyttas utomlands.

Skattejuristen Robert Lönn vid Svenskt Näringsliv menar att det är anmärkningsvärt att beslut fattas på grund av utseende framför funktion och hänvisar till att lagstiftningen är felaktigt utformad. Lönn anser vidare att denna dom blir prejudicerande och kommer att ha förödande konsekvenser för de företag som verkar för att ta fram miljövänliga alternativ och riskerar ta död på miljövänligt entreprenörskap. Han avslutar sitt resonemang med att om miljöaspekter inte kan beaktas vid bedömningen så rör det sig knappast om en miljöskatt och att HFD:s dom är ett underkännande av den så kallade plastpåseskatten.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga finansminister Magdalena Andersson:

Avser ministern att vidta åtgärder att avskaffa plastpåseskatten för att inte miljövänligt entreprenörskap och utvecklingen av miljövänliga alternativ ska bli drabbade?

.....

Michael Rubbestad (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch